

Harjusinisiipi

harjuluonnon
jalokivi

Harjusinisiiven (*Scolitantides vicrama*) elinympäristöt ovat avoimia ja paah-teisia, hiekkapohjaisia harjunrinteitä ja kenttiä. Laji elää ainoastaan kangasaju-ruoholla. Suomen ainoa säilynyt esiintymä sijaitsee Säkylänharjulla Satakunnassa.

HARJUSINISIIPIN KADONNUT ESIINTYMISPAIKOILTAAN

Harjusinisiipi on aina ollut harvinainen, mutta sillä tiedetään olleen noin 20 esiintymää eteläisessä Suomessa aina Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjalaa myöten. Viimeisimpänä hävisi Ruokolahden esiintymä 1980-luvulla. Häviämisen syynä on useimmiten ollut elinympäristöjen umpeenkasvu. Säkylänharjulla laji on säilynyt armeijan harjoitustoiminnan vuoksi avoimena pysyneillä alueilla, joilla myös kangasaju-ruohokasvustot kukoistavat.

- Luonnonsuojeluasetus: Erityisesti suojeltava, rauhoitettu
- Uhanalaisuusluokka: Äärimmäisen uhanalainen (CR)

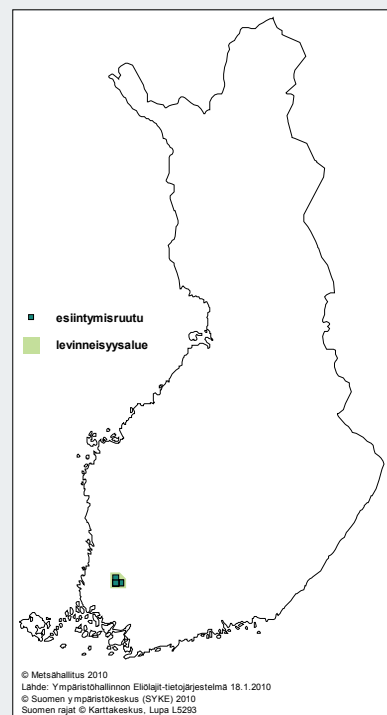
SEURANTAA SÄKYLÄNHARJULLA

Harjusinisiipi on löydetty Säkylänharjulta jo vuonna 1940. Vuonna 1990 populaatiokooksi arvioitiin tarkempien tutkimusten perusteella 862 yksilöä. Monien muiden perhosten tapaan harjusinisiiven yksilömäärät vaihtelevat kuitenkin vuosien välillä suuresti, mikä saattaa pahimmillaan johtaa populaation häviämiseen, vaikka elinympäristö säilyisikin suotuisana.

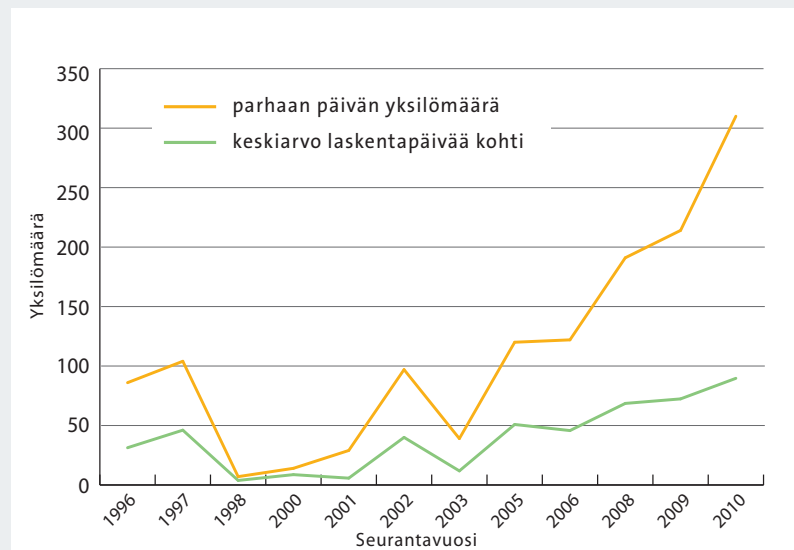
Harjusinisiiven yksilömäärä on seurattu populaation ydinalueella vuodesta 1996 alkaen lähes vuosittain. Seuranta on toteutettu laskemalla mahdollisimman monena päivänä kaikki lennossa olevat yksilöt, kun säätila on lajin lentoaikaan ollut suotuisa ja harjoitusammunnat eivät ole estäneet alueella liikkumista. Harjusinisiivet kuoriutuvat hiukan eri aikoina alkukesällä ja naaraat ovat koiraita piilottelevampia, minkä vuoksi havaitut yksilömäärät eivät suoraan kerro todellista populaatiokokoa. Niiden perusteella voidaan kuitenkin seurata populaatiokoon muutoksia.

© ANTTI BELOW

Kuva 1. Harjusinisiiven levinneisyys.

Kuva 2. Harjusinisiiven yksilömäärien vuotuiset keskiarvot laskentapäivää kohti ja parhaana päivänä havaitut yksilömäärät Säkylänharjulla vuosina 1996–2010. Tiedot puuttuvat vuosilta 1999, 2004 ja 2007.

ELINYMPÄRISTÖN HOITO TUOHTAA TULOSTA

Harjusinisiiven kanta on kasvanut Metsähallituksen vuonna 2004 aloittamien elinympäristön hoitotoimien jälkeen. Ensimmäisen kerran samoja alueita hoidettiin vuonna 1993 Porin prikaatin ja WWF:n yhteistyönä. Avoimiksi raivatut alueet vaativat kuitenkin toistuvaa hoitoa säilykseen suotuisina sekä harjusinisiivelle että muille samoilla paikoilla eläville uhanalaisille ja harvinaisille

lajeille. Ilahduttavasti harjusinisiipiä on viime vuosina havaittu aiempaa enemmän myös populaation ydinalueen ulkopuolella, mutta sopivien elinympäristöjen vähäisyys rajoittaa uusien paikallispopulaatioiden syntymistä.

Harjusinisiipi on itäinen laji, jonka levinneisyysalue ulottuu itäisestä Euroopasta pitkälle Aasiaan. Säkylänharjun esiintymä on Pohjoismaiden ainoa. Suomen lähialueilta laji tunnetaan Karjalasta ja Virossa.

LISÄTIETOJA

- Lajin vastuuhenkilö: Metsähallitus, Esko Hyvärinen, esko.hyvarinen@metsa.fi
- www.metsa.fi/luonnonsuojelu > Uhanalaiset eläimet > Harjusinisiipi

- Luonnonsuojeluasetus: Erityisesti suojeltava
- Uhanalaisuusluokka: Äärimmäisen uhanalainen (CR)

Ruususiipisirkka (*Bryodemella tuberculata*)

muutamia yksilöitä vuodessa. Vuonna 2010 löytyi kaksi koirasta ja yksi naaras. Ruususiipisirkka on äärimmäisen pienen populaatiokokonsa ja esiintymisalueensa vuoksi välittömässä häviämisvaarassa Suomesta.

Ruususiipisirkkan lähimmät tunnetut esiintymät sijaitsevat Karjalan Kannaksella ja Ruotsissa Öölannin saarella. Keski-Euroopassa lajia tavataan harvinaisena ja

taantuvana Alppien pohjoisosien avoimilla jokivarsilla.

LISÄTIETOJA

- Lajin vastuuhenkilö: Metsähallitus, Esko Hyvärinen, esko.hyvarinen@metsa.fi
- www.metsa.fi > Luonnonsuojelu > Lajit ja luontotyypit > Uhanalaiset eläimet > Ruususiipisirkka

